
Ganeshatapini Upanishad Purva and Uttara parts

గణేశతాపిన్యపనిషత్ పూర్వం ఉత్తరం చ

Document Information

Text title : gaNeshatApinIupaniShat

File name : gaNeshatApinIupaniShat.itx

Category : upanishhat, ganेशa

Location : doc_upanishhat

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : Atharvaveda category

Latest update : April 18, 2015

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

February 19, 2024

sanskritdocuments.org

గణేశతాపిన్యపనిషత్ పూర్వం ఉత్తరం చ

అథ గణేశ పూర్వతాపిన్యపనిషత్ ||

గణేశం ప్రమథాధీశం నిర్గుణం సగుణం విభుమ్ |
యోగినో యత్పదం యాన్తి తం గౌరీనన్దనం భజే || ౧ ||
ఓం నమో వరదాయ విఘ్నహర్త్రే || అథాత్ బ్రహ్మాపనిషదం
వ్యాఖ్యాస్యామః | బ్రహ్మ దేవానాం సవితుః కవీనామ్ృషి-
ర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ | ధాతా వసూనాం సురభిః
సృజానాం నమో బ్రహ్మణేఽథర్వపుత్రాయ మీథుషే || ధాతా
దేవానాం ప్రథమం హి చేతో మనో వనానీవ మనసాఽకల్పయద్యః |
నమో బ్రహ్మణే బ్రహ్మపుత్రాయ తుభ్యం జ్యేష్ఠాయాథర్వపుత్రాయ
ధన్వినే || ౧ ||

ఓం ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సజత | తాః సృష్టా అబ్రువన్
కథమన్నాద్యా అభవన్నితి | స త్రేధా వ్యభజద్భూర్భువఃస్వరితి |
స తపోఽతస్యత | స బ్రహ్మ స విష్ణుః స శివః స ప్రజాపతిః
సేన్ద్ర్యః సోఽగ్నిః సమభవత్ | స తూష్ఠీం మనసా ధ్యాయన్
కథమిమేఽన్నాద్యాః స్యురితి | సోఽపశ్యదాత్మనాఽఽత్మానం
గజరూపధరం దేవం శశివర్ణం చతుర్భుజం యతో వా ఇమాని
భూతాని జాయన్తే యతో వాయన్తి యత్రైవ యన్తి చ | తదేతదక్షరం
పరం బ్రహ్మ | ఏతస్మాజ్జాయతే ప్రాణో మనః సర్వేన్ద్రియాణి చ |
ఖం వాయురాపో జ్యోతిః పృథివీ విశ్వస్య ధారిణీ | పురుష
ఏవేదం తపో బ్రహ్మ పరామృతమితి || ౨ ||

సోఽస్తువత నమో బ్రహ్మణే నమో బ్రాహ్మణేభ్యో నమో వేదేభ్యో నమ
ఋషిభ్యో నమః కుత్సేభ్యః ప్రకుత్సేభ్యో నమః సవిశ్రే ప్రసవిశ్రే
నమో భోజ్యాయ ప్రకృష్టాయ కపర్దినే చక్రాయ చక్రధరాయా-
న్నాయాన్నపతయే శివాయ సదాశివాయ తుర్యాయ తురీయాయ భూ-
ర్భువఃస్వఃపతే రాయస్పతే వాజిపతే గోపతే ఋగ్యజుఃసామాధర్వాజ్-

గిరఃపతే నమో బ్రహ్మపుత్రాయేతి || 3 ||

సోఽబ్రవీద్యరదోఽన్యహమితి | స ప్రజాపతిరబ్రవీత్కథమిమే-
 న్నాద్యాః స్యురితి | స హోవాచ బ్రహ్మపుత్రస్తపస్తేపే సిద్ధక్షేత్రే
 మహాయశాః | స సర్వస్య వక్తా సర్వస్య జ్ఞాతాసీతి | స
 హోవాచ తపస్యంతం సిద్ధారణ్యే భృగువుత్రం పృచ్ఛధ్యమితి |
 తే ప్రత్యాయుయుః | స హోవాచ కిమేతదితి | తే హోచుః కథం
 వయమన్నాద్యా భవామ ఇతి | స తూష్టిం మనసా ధ్యాయన్
 కథమిమేఽన్నాద్యాః స్యురితి | స ఏతమానుష్టుభం
 ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తి | తస్యైషా భవతి — అనుష్టుప్పృథమా
 భవత్సనుష్టుబుత్తమా భవతి | వాగ్వా అనుష్టుబ్వాచైవ ప్రయన్తి
 వాచైవోద్యన్తి | పరమా వా ఏషా భన్దసాం యదనుష్టువ్ |
 సర్వమనుష్టువ్ | ఏతం మన్తరాజం యః పశ్యతి స పశ్యతి | స
 భుక్తిం ముక్తిం చ విన్తితి | తేన సర్వజ్ఞానం భవతి |
 తదేతన్నిదర్శనం భవతి — ఏకో దేవః ప్రాపకో యో వసూనాం
 శ్రియా జుష్టః సర్వతోభద్ర ఏషః | మాయాదేవో బలగహనో
 బ్రహ్మారాతీస్తం దేవమీడే దక్షిణాస్యమ్ || ఆ తూ న ఇన్ద్ర
 క్షుమన్తం చిత్రం గ్రాభం సజ్యభాయ | మహాహస్తీ
 దక్షిణేన || ఇతి సహస్రకృత్యస్తుష్టావ || ౪ ||

అథాపశ్యన్మహాదేవం శ్రియా జుష్టం మదోత్కటమ్ |
 సనకాది మహాయోగివేదవిద్భిరుపాసితమ్ ||
 ద్రుహిణాదిమదేవేశషత్పుదాలివిరాజితమ్ |
 లసత్కర్ణం మహాదేవం గజరూపధరం శివమ్ ||
 స హోవాచ వరదోఽస్మీతి | స తూష్టిం మనసా వవ్రే | స తథేతి
 హోవాచ | తదేష శ్లోకః — స సంస్తుతో దైవతదేవసూనుః సుతం
 భృగోర్వాక్యం ఉవాచ తుష్టః | అవేహి మాం భార్గవ
 వక్రతుణ్ణమనాథనాథం త్రిగుణాత్మకం శివమ్ || అథ తస్య
 షడక్లని ప్రాదుర్భూవుః | స హోవాచ జపధ్యమానుష్టుభం
 మన్తరాజం షట్పదం సషడక్షరమ్ | ఇతి యో జపతి స భూతిమాన్
 భవతీతి యూయమన్నాద్యా భవేయురితి | తదేతన్నిదర్శనమ్— గణానాం
 త్వా గణనాథం సురేన్ద్రం కవిం కవీనామతిమేధవిగ్రహమ్ |
 జ్యేష్ఠరాజం వృషభం కేతుమేకం సా నః శృణ్వన్నూతిభిః

సీద శాశ్వత్ || ౫ ||

తే హోమః కథమానుష్ఠభం మన్తరాజమభిజానీమ ఇతి | స
 ఏతమానుష్ఠభం షట్పదం మన్తరాజం కథయాశ్చక్రే | స
 సామ భవతి | ఋగ్వై గాయత్రీ యజురుష్టిగనుష్ఠవ్ సామ | స
 ఆదిత్యో భవతి | ఋగ్వై వసుర్యజూ రుద్రాః సామాదిత్యా ఇతి | స
 షట్పది భవతి | సామ వై షట్పదః | స సాగరాం సప్తద్విపాం
 సపర్వతాం వసున్ధరాం తత్సామ్నః ప్రథమం పాదం జానీయా-
 ద్రాయసోషస్య దాతేతి | తేన సప్తద్విపాధిపో భవతి భూఃపతిత్వం
 చ గచ్ఛతి | యక్షగన్ధర్వాప్సరోగణసేవితమన్తరిక్షం
 ద్వివీతీయం పాదం జానీయాన్నిధిదాతేతి | తేన ధనదాదికాష్ఠా-
 పతిర్భవతి భువఃపతిత్వం చ గచ్ఛతి | వసురుద్రాదిత్వైః
 సర్వైర్దేవైః సేవితం దివం తత్సామ్నస్తృతీయం పాదం జానీయా-
 దన్నదో మత ఇతి | తేన దేవాధిపత్యం స్వఃపతిత్వం చ గచ్ఛతి |
 ఋగ్యజుఃసామాథర్వాశ్శిరోగణసేవితం బ్రహ్మలోకం తుర్యం
 పాదం జానీయాద్రక్షోహణ ఇతి | తేన దేవాధిపత్యం
 బ్రహ్మాధిపత్యం చ గచ్ఛతి | వాసుదేవాదిచతుర్వ్యూహసేవితం
 విష్ణులోకం తత్సామ్నః పంచమం పాదం జానీయాద్బలగహన ఇతి |
 తేన సర్వదేవాధిపత్యం విష్ణులోకాధిపత్యం చ గచ్ఛతి |
 బ్రహ్మస్వరూపం నిరజ్జనం పరమవ్యోమ్నికం తత్సామ్నః షష్ఠం
 పాదం జానీయాత్ | తేన వక్రతుణ్ణాయ హుమితి యో జానీయాత్-
 సోఽమృతత్వం చ గచ్ఛతి | సత్యలోకాధిపత్యం చ గచ్ఛతి || ౬ ||

ఋగ్యజుఃసామాథర్వాశ్చత్వారః పాదా భవన్తి | రాయసోషస్య
 దాతా చేతి ప్రథమః పాదో భవతి ఋగ్వై ప్రథమః పాదః |
 నిధిదాతాఽన్నదో మత ఇతి ద్వివీతీయః పాదః యజుర్వై ద్వివీతీయః పాదః |
 రక్షోహణో వో బలగహన ఇతి తృతీయః పాదః సామ వై తృతీయః
 పాదః | వక్రతుణ్ణాయ హుమితి చతుర్థః పాదః అథర్వశ్చతుర్థః
 పాదోఽథర్వశ్చతుర్థః పాద ఇతి || ౭ ||

ఇతి గణేశపూర్వతాపిన్యపనిషత్సు ప్రథమోపనిషత్ || ౧ ||

స హోవాచ ప్రజాపతిరగ్నిర్వై వేదా ఇదం సర్వం విశ్వాని భూతాని
 విరాట్ స్వరాట్ సమ్రాట్ తత్సామ్నః ప్రథమం పాదం జానీయాత్ |

ఋగ్యజుసామాధర్వరూపః సూర్యోఽన్తరాదిత్యే హిరణ్మయః
 పురుషస్తత్సామో ద్వితీయం పాదం జానీయాత్ | య ఓషధీనాం
 ప్రభవితా తారాపతిః సోమస్తత్సామ్నస్తృతీయం పాదం జానీయాత్ |
 యో బ్రహ్మ తత్సామ్నశ్చతుర్థం పాదం జానీయాత్ | యో
 హరిస్తత్సామ్నః పంచమం పాదం జానీయాత్ | యః శివః స
 పరం బ్రహ్మ తత్సామ్నోఽన్త్యం పాదం జానీయాత్ | యో జానీతే
 సోఽమృతత్వం చ గచ్ఛతి పరం బ్రహ్మైవ భవతి |
 తస్మాదిదమానుష్టుభం సామ యత్ర క్వచిన్నాచష్టే | యది
 దాతుమపేక్షతే పుత్రాయ శుశ్రూషవే దాస్యత్యన్యస్మై శిష్యాయ
 వేతి || ౧ ||

తస్య హి షడఙ్గాని భవన్తి — ఓం హృదయాయ నమః శిరసే
 స్సాహా శిఖాయై వషట్ కవచాయ హుమ్ | నేత్రత్రయాయ వౌషట్
 ఆస్త్రాయ ఫణితి ప్రథమం ప్రథమేన ద్వితీయం ద్వితీయేన తృతీయం
 తృతీయేన చతుర్థం చతుర్థేన పంచమం పంచమేన షష్ఠం
 షష్ఠేన ప్రత్యక్షరముభయతో మాయా లక్ష్మీశ్చ భవతి |
 మాయా వా ఏషా వైనాయకీ సర్వమిదం సృజతి సర్వమిదం రక్షతి
 సర్వమిదం సంహరతి తస్మాన్నాయామేతాం శక్తిం వేద | స
 మృత్యుం జయతి | స పాప్మానం తరతి | స మహతీం శ్రియమక్షుతే |
 సోఽభివాదీ షట్కర్మసంసిద్ధో భవత్యమృతత్వం చ గచ్ఛతి |
 మీమాంసన్తే బ్రహ్మవాదినో హ్రాస్వా వా దీర్ఘా వా ప్లుతా వేతి |
 యది హ్రాస్వా భవతి సర్వపాప్మానం తరత్యమృతత్వం చ
 గచ్ఛతి | యది దీర్ఘా భవతి మహతీంశ్రియమాప్నుయాదమృతత్వం
 చ గచ్ఛతి | తదేతదృషిణోక్తం నిదర్శనమ్ — స ఈం పాహి య
 ఋజిషీ తరుద్రః స శ్రియం లక్ష్మీమాపలామ్బికాం గామ్ |
 షష్ఠీం చ యామిన్ద్రసేనేత్యుత ఆహుస్తాం విద్యాం బ్రహ్మయోని-
 స్వరూపామ్ || తామిహాయుషే శరణం ప్రపద్యే | క్షీరోద్ధార్ణవ-
 శాయినం కల్పద్రుమాధఃస్థితం వరదం వ్యోమరూపిణం
 ప్రచణ్డదణ్డదోర్ణం వక్రతుణ్డస్వరూపిణం పార్వాధః-
 స్థితకామధేనుం శివోమాతనయం విభుమ్ |
 రుక్మామ్బరనిభాకాశం రక్తవర్ణం చతుర్భుజమ్ |
 కపర్దినం శివం శాన్తం భక్తానామభయప్రదమ్ ||

ఉన్నతప్రపదాఙ్గుష్ఠం గూఢగుల్ఫం సపార్శికమ్ |
 పీనజఙ్ఘం గూఢజానుం స్థూలోరుం ప్రోన్నమత్కటిమ్ ||
 నిమ్ననాభిం కముక్తకణ్ఠం లమ్బిష్ఠం లమ్బనాసికమ్ |
 సిద్ధిబుద్ధ్యభయాశ్లిష్ఠం ప్రసన్నవదనామ్బుజమ్ ||
 ఇతి సంసర్గః || ౨||

అథ ఛన్దోదైవతమ్ | అనుష్టుప్ఛన్దో భవతి ద్వాత్రింశ-
 దక్షరానుష్టుప్ భవతి | అనుష్టుభా సర్వమిదం సృష్ట-
 మనుష్టుభా సర్వముపసంహృతమ్ | శివోమాయుతః పరమాత్మా
 వరదో దేవతా | తే హోమః కథం శివోమాయుత ఇతి | స హోవాచ
 భృగుపుత్రః ప్రకృతిపురుషమయో హి స ధనద ఇతి ప్రకృతిర్మాయా
 పురుషః శివ ఇతి | సోఽయం విశ్వాత్మా దేవతేతి | తదేతన్నిదర్శనమ్
 — ఇన్ద్రో మాయాభిః పురుహూత ఈడే శర్వో విశ్వం మాయయా
 స్విద్ధధార | సోఽజః శేతే మాయయా స్విద్గుహాయాం విశ్వం న్యస్తం
 విష్ణురేకో విజ్ఞే || తదేతన్మాయా హంసమయీ దేవానామ్ ||
 సర్వేషాం వా ఏతద్బూతానామాకాశః పరాయణమ్ | సర్వాణి హ
 వా ఇమాని భూతాన్యాకాశాదేవ జాయన్తే జాతాని జీవన్న్యాకాశం
 ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తి | తస్మాదాకాశబీజం శివో విద్యాత్ |
 తదేతన్నిదర్శనమ్ — హంసః శుచిషద్వసురస్తరిక్షసద్దోతా
 వేదిషదతిథిర్దరోణసత్ | నృషాద్వరసదృతసద్వోష్యమసదజ్ఞా
 గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహదితి || 3||

అథాధిష్ఠానమ్ — మధ్యే బిన్దం త్రికోణం తదను ఋతుగణం
 వసుదలం ద్వాదశారం షోడశకర్ణకేతి | మధ్యే బీజాత్మకం
 దేవం యజేత్ | వామదక్షిణే సిద్ధిర్బుద్ధిః | అగ్రే కామదుఘా
 షట్కోణే సుముఖాదయః షడ్వినాయకాః | వసుదలే వక్రతుణ్ణా-
 ద్యష్టవినాయకాః | ద్వాదశారే బటుకో వామనో మహాదశక-
 మహోదరా సుభద్రో మాలీ వరో రామ ఉమా శివః స్కన్దో నన్ది |
 తద్బాహ్యేఽణిమాదిసిద్ధయః | షోడశారే దిక్పాలాః సాయుధా
 ఇతి || ౪||

అథ ప్రసారః — య ఏతేన చతుర్థీషు పక్షయోరుభయోరపి |
 లక్షం జహుయాదపూషానాం తక్షణార్ధనదో భవేత్ ||

సిద్ధౌదనం త్రిమాసం తు జహ్వాదగ్నావనన్యధీః । తావజ్జహ్వా-
త్పుథుకాన్తి సాక్షాద్వైశ్రవణో భవేత్ ॥ ఉచ్చాటయేద్విభీతైశ్చ
మారయద్విషవృక్షజైః । వశ్యాయ పఙ్కజోర్విద్యాస్థనాథీ
మోదకైర్హునేత్ ॥ ఏవం జ్ఞాత్వా కృతకర్మా భవతి కృతకర్మా
భవతీతి ॥ ౫॥

ఇతి గణేశపూర్వతాపిన్యపనిషత్సు ద్వితీయోపనిషత్ ॥ ౨॥

అథ హోవాచ భృగుపుత్రస్త్రవం విజిజ్ఞాసితవ్యమితి । మూలే
శూన్యం విజాసీయాత్ । శూన్యం వై పరం బ్రహ్మ । తత్ర సతారం
సమాయం సామ న్యనేత్త్రిరేఖం భవతి త్రయో హీమే లోకాస్త్రయో హీమే
వేదాః । ఋగ్వై భూః సా మాయా భవతి । యజుర్వై భువః స శివో
భవతి । సామ వై స్వః స హిరణ్యగర్భో భవతి । షట్కోణం
భవతి షడ్ హీమే లోకాః షడ్ ఋతవో భవన్తి । తత్ర
తారమాయారమామారవిశ్వేశధరణీక్రమాన్యసేత్ । అష్టపత్రం
భవత్యష్టాక్షరా గాయత్రీ భవతి బ్రహ్మగాయత్రీం న్యసేత్ ।
ద్వాదశపత్ర భవతి ద్వాదశాదిత్యా భవన్తి తే స్వరా భవన్తి ।
స్వరాన్ జ్ఞాత్వాదిత్యలోకమన్నతే । షోడశపత్రం భవతి
షోడశకలో వై పురుషో వర్ణో హ వై పురుషః స లోకాధిపితో
భవత్యనుష్టుబ్ వై పురుషః ॥ ౧॥

స హోవాచ భృగుపుత్ర ఏతమానుష్టుభం మన్తరాజం సాఙ్గం
స ప్రస్ఫుతికం సమాయం సాధిష్ఠానం సతన్త్రం యో జానాతి స
భూతిమాన్ భవతి సోఽమృతత్వం చ గచ్ఛతి సోఽమృతత్వం చ
గచ్ఛతీతి ॥ ౨॥

ఇతి గణేశపూర్వతాపిన్యపనిషత్సు తృతీయోపనిషత్ ॥ ౩॥

ఇత్యాధర్వణీయా గణేశపూర్వతాపిన్యపనిషత్సమాప్తా ॥

అథ గణేశోత్తరతాపిన్యపనిషత్ ॥

ఓం ॥ ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మేదం సర్వమ్ । తస్యోపవ్యాఖ్యానమ్ ।

సర్వం భూతం భవ్యం భవిష్యదితి సర్వమోజ్కార ఏవ |
 ఏతచ్ఛాన్యచ్ఛ త్రికాలాతీతం తదప్యోజ్కార ఏవ | సర్వం
 హ్యేతద్గణేశోఽయమాత్మా బ్రహ్మతి | సోఽయమాత్మా చతుష్పాత్ |
 జాగరితస్థానో బహిఃప్రజ్ఞః సప్తాఙ్గ ఏకోనవింశతిముఖః
 స్థూలభుగ్వైశ్వానరః ప్రథమః పాదః | స్వప్నస్థానోఽన్తః-
 ప్రజ్ఞః సప్తాఙ్గ ఏకోనవింశతిముఖః ప్రవివిక్తభుక్ త్రైజసో
 ద్వితీయః పాదః | యత్ర సుప్తో న కఞ్చన కామం కామయతే న
 కఞ్చన స్వప్నం పశ్యతి తత్సుషుప్తమ్ | సుషుప్తిస్థాన ఏకీభూతః
 ప్రజ్ఞానఘన ఏవానన్దభుక్ చేతోముఖః ప్రాజ్ఞస్తృతీయః
 పాదః | ఏష సర్వేశ్వర ఏష సర్వజ్ఞ ఏషోఽన్తర్యామ్యేష యోనిః
 సర్వస్య ప్రభవాప్యయౌ హి భూతానామ్ | నాన్తఃప్రజ్ఞం న
 బహిఃప్రజ్ఞం నోభయతఃప్రజ్ఞం న ప్రజ్ఞం నాప్రజ్ఞం
 న ప్రజ్ఞానఘనమద్భుష్టమవ్యవహార్యమగ్రాహ్యమలక్షణ-
 మచిన్యమవ్యవదేశ్యమైకాత్మ్యప్రత్యయసారం ప్రపఞ్చోఽపశమం
 శివమద్వైతం చతుర్థం మన్యన్తే స గణేశ ఆత్మా విజ్ఞేయః |
 సదోజ్జ్వలో విద్యాతత్కార్యహీనః స్వాత్మబన్ధరహితః సర్వదోషరహిత
 ఆనన్దరూపః సర్వాధిష్ఠానః సన్మాత్రో నిరస్తావిద్యాతమోమోహ-
 మేవేతి సమాభివ్యాహమోం తత్సత్పరం బ్రహ్మ విఘ్నూరాజిచ్ఛిదాత్మకః
 సోఽహమోం తద్వినాయకం పరం జ్యోతి రసోఽహమిత్యాత్మానమాదాయ
 మనసా బ్రహ్మణైకీకుర్యాత్ | వినాయకోఽహమిత్యేతత్త్వతః ప్రవదన్తి
 యే | న తే సంసారిణో నూనం ప్రమోదో వై న సంశయః || ఇత్యుపనిషత్ |
 య ఏవం వేద స ముఖ్యో భవతీతి యాజ్ఞవల్క్య ఇతి యాజ్ఞవల్క్య ఇతి |
 ఏతదేవ పరం ధ్యానమేతదేవ పరం తపః | వినాయకస్య యజ్ఞానం
 పూజనం భవమోచనమ్ || అశ్వమేధసహస్రాణి వాజపేయశతాని చ |
 ఏకస్య ధ్యానయోగస్య కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్ ||
 ఇతి గణేశోత్తరతాపిన్యపనిషత్సు ప్రథమోపనిషత్ || ౧ ||

ఓం || స విష్ణుః స శివః స బ్రహ్మ నేన్ద్రః నేన్ద్రః స సూర్యః
 స వాయుః సోఽగ్నిః స బ్రహ్మయమాత్మనే సర్వదేవాయ ఆత్మనే
 భూతాయ ఆత్మన ఇతి మన్యన్తే | ఓం సోఽహం ఓం సోఽహం ఓం

సోఽహమితి । ఓం బ్రహ్మాన్ ఓం బ్రహ్మాన్ ఓం బ్రహ్మాన్నితి । ఓం శివం
 ఓం శివం ఓం శివమితి । తం గణేశం తం గణేశమిదం
 శ్రేష్ఠమ్ । ఓం గణానాం త్వా గణపతిః । సప్రియాణాం త్వా
 ప్రియపతిః । సనిధీనాం త్వా నిధిపతిః । ఓం తత్పురుషాయ
 విద్మహే వక్రతుణ్డాయ ధీమహి । తన్నో దన్తి ప్రచోదయాత్ ।
 ఓం తద్గణేశః । ఓం సద్గణేశః । ఓం పరం గణేశః ।
 ఓం బ్రహ్మ గణేశః । గణనాకారో నాదః । ఏతత్సర్వో నాదః ।
 సర్వాకారో నాదః । ఏతదాకారో నాదః । మహాన్నాదః । స
 గణేశో మహాన్ భవతి । సోఽణుర్భవతి । స వన్ద్యో భవతి । స
 ముఖ్యో భవతి । స పూజ్యో భవతి । రూపవాన్ భవతి ।
 ఆరూపవాన్ భావతి । ద్వైతో భవతి । అద్వైతో భవతి ।
 స్థావరస్వరూపవాన్ భవతి । జుగ్గమస్వరూపవాన్ భవతి ।
 సచేతనవిచేతనో భవతి । సర్వం భవతి । స గణేశోఽవ్యక్తో
 యోఽణుర్యః శ్రేష్ఠః స వై వేగవత్తరః । అహస్వాహ్రాస్వశ్చ ।
 అతిహ్రాస్వాతిహ్రాస్వాతిహ్రాస్వశ్చ । అస్థూలాస్థూలాస్థూలశ్చ ।
 ఓం న వాయుర్నాగ్నిరాకాశో నాపః పృథివీ న చ । న
 దృశ్యం న దృశ్యం న దృశ్యమ్ । న శీతం నోష్ణం న
 వర్షం చ । న పీతం న పీతం న పీతమ్ । న శ్వేతం న
 శ్వేతం న శ్వేతమ్ । న రక్తం న రక్తం న రక్తమ్ । న
 కృష్ణం న కృష్ణం న కృష్ణమ్ । న రూపం న నామ న
 గుణమ్ ంఆ ప్రాప్యం గణేశం మన్యంతే । స శుద్ధః స
 శుద్ధః స శుద్ధో గణేశః । స బ్రహ్మ స బ్రహ్మ స బ్రహ్మ
 గణేశః । స శివః స శివః స శివో గణేశః । ఇన్ద్రో గణేశో
 విష్ణుర్గణేశః సూర్యో గణేశ ఏతత్సర్వం గణేశః । స నిర్గుణః
 స నిరహంకారః స నిర్వికల్పః స నిరీహః స నిరాకార ఆనన్ద-
 రూపస్తేజోరూపమనిర్వాచ్యమప్రమేయః పురాతనో గణేశో నిగద్యతే ।
 స ఆద్యః సోఽక్షరః సోఽనన్తః సోఽవ్యయో మహాస్పురుషః ।
 తచ్చుద్ధం తచ్చబలం తతః ప్రకృతిమహత్త్వాని జాయన్తే ।
 తతశ్చాహంకారాదిపంచుతన్మాత్రాణి జాయన్తే । తతః
 పృథ్వ్యప్తేజో వాయ్వాకాశపంచుమహద్భూతాని జాయన్తే ।
 పృథివ్యా ఓషధయః ఓషధీభ్యోమన్నాద్రేతన్తతః పురుషన్తతః

సర్వం తతః సర్వం తతః సర్వం తతః సర్వం జగత్ | సర్వాణి
 భూతాని జాయంతే | దేవా ను జాయంతే | తతశ్చ జీవంతి | దేవా
 ను జీవంతి | యజ్ఞా ను జీవంతి | సర్వం జీవతి | స గణేశ ఆత్మా
 విజ్ఞేయః | ఇత్యుపనిషత్ | య ఏవం వేద స ముఖ్యో భవతీతి
 యాజ్ఞవల్క్య ఇతి యాజ్ఞవల్క్య ఇతి ||

ఇతి గణేశోత్తరతాపిన్యపనిషత్సు ద్వివీణీయోపనిషత్ || ౨ ||

ఓం || గణేశో వై బ్రహ్మ తద్విద్యాత్ | యదిదం కిచ్చా సర్వం
 భూతం భవ్యం జాయమానం చ తత్సర్వమిత్యాచక్షతే |
 అస్మాన్నాత్తః పరం కిచ్చత్ | యో వై వేద స వేద బ్రహ్మ
 బ్రహ్మైవోపాస్నోతి | తత్సర్వమిత్యాచక్షతే | బ్రహ్మవిష్ణ్వాది-
 గణానామీశభూతమిత్యాహ తద్గణేశ ఇతి | తత్పరమిత్యాహ
 యమేతే నాప్నువంతి పృథీవీ సువర్చా యువతిః సజోషాః | యద్వై
 వాజ్ నాక్రామతి మనసా సహ నాగ్నిర్ను పృథీవీ న తేజో న
 వాయుర్ను వ్యోమ న జలమిత్యాహ | నేన్ద్రియం న శరీరం న నామ
 న రూపమ్ | న శుక్లం న రక్తం న పీతం న కృష్ణమితి | న
 జాగ్రన్న స్వప్నో న సుషుప్తిర్ను వై తురీయా | తచ్చుద్ధమప్రా-
 ప్యమప్రాప్యం చ | అజ్ఞేయం చాజ్ఞేయం చ | వికల్పాసహిష్టు
 తత్సశక్తికం గజవక్త్రం గజాకారం జగదేవావరున్దే |

దివమనన్తశ్చిరైరిశమనన్తకరైర్వ్యోమానన్తజరైర్మహీ-
 మనన్తపాదైః స్వతేజసా బాహ్యన్తరీయాన్వ్యాప్య తిష్ఠతీత్యాహ |
 తద్వై పరం బ్రహ్మ గణేశ ఇత్యాత్మానం మన్యంతే | తద్వై
 సర్వతః పశ్యతి స్మ న కిచ్చద్దదర్శ | తతో వై సోఽహమభూత్ |
 నైకాకితా యుక్తేతి గుణాన్నిర్మమే | నామే రజః స వై బ్రహ్మ |
 ముఖాత్సత్త్వం స వై విష్ణుః | నయనాత్తమః స వై హరః |
 బ్రహ్మణముపదిశతి స్మ బ్రహ్మాన్ కురు సృష్టిమ్ | బ్రహ్మోవాచ
 నాహం వేద్మి | గణేశ ఉవాచ మద్దేహ బ్రహ్మణ్ణాన్తర్గతం
 విలోకయ తథావిధామేవ కురు సృష్టిమ్ |
 అథ బ్రహ్మ జన్మద్వారేణ బ్రహ్మణ్ణాన్తర్గతం విలోకయతి స్మ |
 సముద్రాన్ సరితః పర్వతాన్ వనాని మహీం దివం పాతాలం చ

నరాన్ పశున్మృగాన్నాగాన్ హయాన్ గోవ్రజాన్ సూర్యాచన్ద్రమసో
 నక్షత్రాణ్యగ్నీన్ వాయున్దిశస్తతో వ సృష్టిమచీకరత్ |
 తతశ్చాత్మానమితి మన్యతే సృ | న వై మత్తః పరం
 కిఞ్చిదహమేవ సర్వస్యేశ ఇతి యావద్వదతి తావత్కూరా అజాయేరన్ |
 మహద్దేహా జిహ్వాయా భువం లిహానా దంష్ట్రావ్యాప్తాకాశా
 మహచ్ఛబ్దా బ్రహ్మణం హస్తుముద్యుక్తాః | తాన్ద్రష్టా-
 బిభ్యత్తత్సస్మార | తతశ్చాగ్రే కోటిసూర్యప్రతీకాశమానన్దరూపం
 గజవక్త్రం విలోకయతి సృ | తుష్టావాధ గణేశ్వరమ్ | త్వం
 నిర్మాతా జ్ఞాభృతాం సరితాం సాగరాణాం స్థావరాణాం
 జగ్గమానాం చ | త్వత్తః పరతరం కిఞ్చిన్నైవాస్తి జగతః
 ప్రభో | కర్తా సర్వస్య విశ్వస్య పాతసంహారకారకః |
 భవానిదం జగత్సర్వం వ్యాప్యైవ పరితిష్ఠతి || ఇతి స్తుత్వా
 బ్రహ్మణం తదువాచ బ్రహ్మస్తపస్వ తపస్వేత్సుక్తాఽన్దర్శితే
 అస్మిన్ బ్రహ్మ తపశ్చచార | కియత్స్వతీతేష్వనేహాఃసు తపసి
 స్థితే బ్రహ్మణి పురో భూతోవచ | ప్రసన్నోఽహం ప్రసన్నోఽహం
 వరాన్ వరయ | శ్రుత్వైవం వచోస్మిల్య నయనే యావత్పురః పశ్యతి
 తావద్గణేశం దదర్శ | స్తౌతి సృ | త్వం బ్రహ్మ త్వం
 విష్ణుస్త్వం హరస్త్వం ప్రజాపతిస్త్వమిన్ద్రస్త్వం సూర్యస్త్వం
 సోమస్త్వం గణేశః | త్వయా వ్యాప్తం చరాచరం త్వదృతే న
 హి కిఞ్చిన | తతశ్చ గణేశ ఉవాచ | త్వం చాహం చ న వై
 భిన్నౌ కురు సృష్టిం ప్రజాపతే | శక్తిం గృహాణ మద్దత్తాం
 జగత్సర్జనకర్మణి || తతో వై గృహీతాయాం శత్వా బ్రహ్మణః
 సృష్టిరజాయత | బ్రాహ్మణో వై ముఖాజ్జ్ఞే బాహోః
 క్షత్రమూర్ష్యైశ్యః పద్యాం శూద్రశ్చక్షుషో వై సూర్యో
 మనశ్చన్ద్రమా అగ్నిర్వై ముఖాత్ప్రాణాద్వాయుర్నాభేర్వ్యోమ
 శీరో ద్యౌః పద్యాం భూమిర్దిశః శ్రోత్రాత్ | తథా
 లోకానకల్పయన్నితి | తతో వై సత్త్వమువాచ త్వం వై విష్ణుః పాహి
 పాహి జగత్సర్వమ్ | విష్ణురువాచ న మే శక్తిః | సోవాచ
 గృహానేమాం విద్యామ్ | తతో వై సత్త్వం తామాదాయ జగత్ప్రాతి సృ |
 హరమువాచ కురు హర సంహారమ్ | జగద్ధరణాద్ధరో భవ |
 హరశ్చాత్మానమిత్యవైతి సృ న వై మత్పరం కిఞ్చిద్విశ్వస్యాది-

రహం హర ఇతి గర్వం దధౌ యావత్తావద్యాప్తం వ్యోమ గజవక్త్రై
 ర్మహాచ్ఛబ్దైర్హరం హర్తుముద్యుక్తైః । హరో వై విలోక్య రుదతి స్మ ।
 రోదనాద్రుద్రసంఘః । తతస్తం పురుషం స్మృత్వా తుష్టావ
 త్వం బ్రహ్మ త్వం కర్తా త్వం ప్రధానం త్వం లోకాన్ సృజసి
 రక్షసి హరసి । విశ్వాధారస్త్వమనాధారోఽనాధేయోఽనిర్దేశోఽ-
 ఽప్రతర్కో వ్యాప్యేదం సర్వం తిష్ఠసీతి స్తవనాద్వినాయకం
 దదర్శ । తతశ్చ తం ననామ । గణేశ ఉవాచ కురు హర
 హరణమ్ । తద్వై సంహర్తాఽభూద్రుద్రః । య ఏవం వేద స గణేశో
 భవతి । ఇత్యుపనిషత్ ॥

ఇతి గణేశోత్తరతాపిన్యపనిషత్సు తృతీయోపనిషత్ ॥ 3॥

ఓం ॥ గణేశో వై సదజాయత తద్వై పరం బ్రహ్మ । తద్విదాప్నోతి
 పరమ్ । తదేషాభ్యుక్తా యదనాదిభూతం యదనన్తరూపం
 యద్విజ్ఞానరూపం యద్దేవాః సర్వే బ్రహ్మ జ్యేష్ఠముపాసతే న
 వై కార్యం కరణం న తత్సమశ్చాధికశ్చ దృశ్యః ।
 సూర్యోఽస్మాద్భీత ఉదేతి । వాతోఽస్మాద్భీతః పవతే । అగ్నిర్వై
 భీతస్తీష్ఠతి । తచ్చిత్స్వరూపం నిర్వికారమద్వైతం చ ।
 తన్మాయాశబలమజసిత్యాహ । అనేన యథా తమస్తతశ్చోచ్చుమితి
 ధ్వనిరభూత్ । స వై గజాకారః । అనిర్వచనీయా సైవ మాయా
 జగద్భీజమిత్యాహ । సైవ ప్రకృతిరితి గణేశ ఇతి ప్రధానమితి చ
 మాయాశబలమితి చ । ఏతస్మాద్వై మహత్తత్త్వమజాయత । తతః
 కరాగ్రేణాహజ్కారం సృష్టవాన్ । స వై త్రివిధః సాత్త్వికో
 రాజసతామసశ్చేతి । సాత్త్వికీ జ్ఞానశక్తిః । రాజసి
 క్రియాశక్తిః । తామసీ ద్రవ్యశక్తిః । తామస్యాః పంచు-
 తన్మాత్రా అజాయన్త పంచుభూతాన్యజాయన్త । రాజస్యాః
 పంచు జ్ఞానేన్ద్రియాణి పంచు కర్మేన్ద్రియాణి పంచు
 వాయవశ్చాజాయన్త । సాత్త్విక్యా దిశో వాయుః సూర్యో
 వరుణోఽశ్వినావితి జ్ఞానేన్ద్రియదేవతా అగ్నిరిన్ద్రో విష్ణుః
 ప్రజాపతిర్మిత్ర ఇతి కర్మేన్ద్రియదేవతాః । ఇదమాదిపురుషరూపమ్ ।
 పరమాత్మనః సూక్ష్మశరీరమిదమేవోచ్యతే । అథ ద్వితీయమ్ ।

పంచుతన్మాత్రాః పంచునూక్మభూతాన్యపాదాయ
 పచ్చీకరణే కృతే పచ్చమహాభూతాన్యజాయంత |
 అవశిష్టానాం పచ్చపచ్చాశానాం కల్పారమ్భసమయే
 భూతవిభాగే వైతన్యప్రవేశాదహమిత్యభిమానః |
 తస్మాదాదిగణేశో భవానుచ్యతే | తతో వై భూతేభ్యశ్చతుర్దశ
 లోక అజాయేరన్ | తదన్తర్గతజివరాశయః స్థూలశరీరైః సహ
 విరాడిత్యుచ్యతే | ఇతి ద్వివీయమ్ | రాజసో బ్రహ్మ సాత్వికో
 విష్ణుస్తామసో వై హరః | త్రయం మిలిత్వా పరస్పరమువాచ
 అహమేవ సర్వస్యేశ ఇతి | తతో వై పరస్పరమసహమానాశోచ్ఛర్ష్యం
 జగ్ముః | తత్ర న కిఞ్చిద్దదృశుః | తతశ్చాధఃప్రదేశే
 దశదిక్షు భ్రమంతో న కిఞ్చిత్పశ్యన్తి స్మ | తతో వై
 ధ్యానస్థితా అభూవన్ | తతశ్చ హృద్యేశే మహాన్తం
 పురుషం గజవక్త్రమసంఖ్యశీర్షమసంఖ్యపాద-
 మనన్తకరం తేజసా వ్యాప్తాఖిలలోకం బ్రహ్మమూర్ధానం
 దిక్ష్వావణం బ్రహ్మాణ్డగణ్డం చిదోవ్యమతాలుకం సత్యజననం
 చ జగదుత్పత్త్యపాయోన్మేషనిమేషం సోమార్కాగ్నినేత్రం
 పర్వతేశరదం పుణ్యాపుణ్యోష్ఠం గ్రహోడుదశనం
 భారతీజిహ్వాం శక్రపూణం కులగోత్రాంసం సోమేన కణ్ఠం
 హరశిరోరుహం సరిన్నదభుజమురగాఙ్గులికమృక్షనఖం
 శ్రీహృత్కామాకాశనాభికం సాగరోదరం మహీకటిదేశం
 సృష్టిలిఙ్గకం పర్వతేశోరుం దస్రజానుకం జఠరాన్తః-
 స్థితయక్షగన్ధర్వరక్షఃకిన్నరమానుషం పాతాలజఙ్గకం
 మునిచరణం కాలాఙ్గుష్ఠకం తారకాజాలలాఙ్గులం
 దృష్ట్వా స్తువన్తి స్మ | యతో వా ఇమాని భూతాని జాయన్తే
 యతోఽగ్నిః పృథివ్యపైజో వాయుర్యత్కరాగ్రాద్బ్రహ్మవిష్ణురుద్రా
 అజాయన్త యతో వై సముద్రాః సరితః పర్వతాశ్చ యతో వై
 చరాచరమితి స్తవనాత్ప్రసన్నో భూతోవవాచాహం సర్వస్యేశో
 మత్తః సర్వాణి భూతాని మత్తః సర్వం చరాచరం భవన్తీ
 వై న మద్భిన్నా గుణా మే వై న సంశయః | గుణేశం మాం
 హృది సఞ్చిన్త్య రాజస త్వం జగత్కురు సాత్విక త్వం పాలయ
 తామస త్వం హరేత్యుక్తాన్తర్హితః | స వై గణేశః | సర్వాత్మా

విజ్ఞేయః సర్వదేవాత్మా వై స ఏకః । య ఏవం వేద స గణేశో
భవతి । ఇత్యుపనిషత్ ।

ఇతి గణేశోత్తరతాపిన్యపనిషత్సు చతుర్థోపనిషత్ ॥ ౪ ॥

ఓం ॥ దేవా హ వై రుద్రమబ్రువన్ కథమేతస్యోపాసనమ్ । స
హావాచ రుద్రో గణకో నివృద్ధాయత్రీ శ్రీగణపతేరేనం
మస్తరాజమన్యోన్యాభావాత్ప్రణవస్వరూపస్యాస్య పరమాత్మ-
నోఽక్లాని జానీతే స జానాతి సోఽమృతత్వం చ గచ్ఛతి ।
యోఽధీతే స సర్వం తరతి । య ఏనం మస్తరాజం గణపతేః
సర్వదం నిత్యం జపతి సోఽగ్నిం స్తమ్భయతి స ఉదకం
స్తమ్భయతి స వాయుం స్తమ్భయతి స సూర్యం స్తమ్భయతి స
సర్వాన్దేవాన్స్తమ్భయతి స విషం స్తమ్భయతి స సర్వోపద్రవా-
న్స్తమ్భయతి । ఇత్యుపనిషత్ । య ఏనం మస్తరాజం నిత్యమధీతే
స విఘ్నానాకర్షయతి దేవాన్యజ్ఞాన్ రోగాన్ గ్రహాన్మనుష్యాన్
సర్వానాకర్షయతి । స భూర్లోకం జయతి స భువర్లోకం జయతి
స స్వర్లోకం స మహర్లోకం స జనోలోకం స తపోలోకం స
సత్యలోకం స సప్తలోకం స సర్వలోకం జయతి । సోఽగ్నిష్టోమేన
యజతే సోఽత్యగ్నిష్టోమేన స ఉక్లేన స షోడశీయేన స
వాజపేయేన సోఽతిరాత్రేణ సోఽప్తోర్యామేణ స సర్వైః
క్రతుభిర్యజతే । య ఏనం మస్తరాజం వైష్ణురాజం
నిత్యమధీతే స ఋచోఽధీతే స యజాంష్యధీతే స
సామాన్యధీతే సోఽథర్వణమధీతే సోఽఙ్గిరసమధీతే స
శాఖా అధీతే స పురాణాన్యధీతే స కల్పానధీతే స గాథా
అధీతే స నారాశంసీరధీతే స ప్రణవమధీతే । య ఏనం
మస్తరాజం గాణేశం వేద స సర్వం వేద స సర్వం వేద ।
స వేదసమః స మునిసమః స నాగసమః స సూర్యసమః
సోఽగ్నిసమ ఇతి । ఉపనీతైకాధికశతం గృహస్తైకాధికశతం
వాసప్రస్థకాధికశతం రుద్రజాపకసమమ్ ।
యతీనామేకాధికశతమథర్వశిరఃశిఖాధ్యాపకసమమ్ ।
రుద్రజాపకైకాధికశతమథర్వశిరఃశిఖాధ్యాపకైకాధికశతం
గాణేశతాపనీయోపనిషదధ్యాపకసమమ్ । మస్తరాజజాపకస్య

యత్ర రవిసోమౌ న తపతో యత్ర వాయుర్నక్షత్రాణి న వాతి
 భాన్తి యత్రాగ్నిర్మృత్యుర్న దహతి ప్రవిశతి యత్ర మోహో న
 దుఃఖం సదానన్దం పరానన్దం సమం శాశ్వతం
 సదాశివం పరం బ్రహ్మాదివన్దితం యోగిధ్యేయం పరమం
 పదం చిన్మాత్రం బ్రహ్మణస్సతిమేకాక్షరమేవం
 పరమాత్మానం బాహ్యోస్తే లభాంశం హృది సమావేశ్య
 కిఞ్చిజ్జప్త్వా తతో న జపో న మాలా నాసనం న
 ధ్యానావాహనాది । స్వయమవతీర్ణో హ్యయమాత్మా బ్రహ్మ
 సోఽహమాత్మా చతుష్పాత్ । బహిఃప్రజ్ఞః ప్రవివిక్తభుక్
 త్రైజనః । యత్ర సుప్తో న కఞ్చన కామం కామయతే న
 కఞ్చన స్వప్నం పశ్యతి తత్సుషుప్తమ్ । తత్రైకీభూతః
 ప్రజ్ఞానఘన ఏవానన్దభుక్ చేతోముఖః ప్రాజ్ఞః । ఏష
 సర్వేశ్వరః సర్వాన్తర్యామీ ఏష యోనిః సర్వభూతానామ్ । న
 బహిఃప్రజ్ఞం నాన్తఃప్రజ్ఞం నోభయతఃప్రజ్ఞం న
 ప్రజ్ఞానఘనమవ్యపదేశ్యమవ్యవహార్యమగ్రాహ్యమలక్షణ-
 మచిన్త్యమైకాత్మ్యప్రత్యయసారం ప్రపఞ్చోపశమం
 శివమద్వైతమేవం చతుష్పాదం ధ్యాయన్ స ఏవాత్మా
 భవతి । స ఆత్మా విజ్ఞేయః సదోజ్జ్వలోఽవిద్యాతత్కార్యహీనః
 స్వాత్మబన్ధరహితో ద్వైతరహితో నిరస్తావిద్యాతమోమోహో-
 హఙ్కారప్రధానమహమేవ సర్వమితి సమ్భావ్య విఘ్నరాజ-
 బ్రహ్మణ్యమృతే తేజోమయే పరజ్ఞోతిర్మయే సదానన్దమయే
 స్వప్రకాశే సదోదితే నిత్యే శుద్ధే ముక్తే జ్ఞేశ్వరే పరే బ్రహ్మణి
 రమతే రమతే రమతే రమతే । య ఏవం గణేశతాపని-
 యోపనిషదం వేద స సంసారం తరతి ఘోరం తరతి దుఃఖం
 తరతి విఘ్నాన్తరతి మహోపసర్గం తరతి । ఆనన్దో భవతి న
 నిత్యో భవతి స శుద్ధో భవతి స ముక్తో భవతి స స్వప్రకాశో
 భవతి స ఈశ్వరో భవతి స ముఖ్యో భవతి స వైశ్వానరో
 భవతి స త్రైజసో భవతి స ప్రాజ్ఞో భవతి స సాక్షి భవతి
 స ఏవ భవతి స సర్వో భవతి స సర్వో భవతీతి । ఇత్యుపనిషత్ ।
 ఓం స హ నావవతు ॥

ఇతి గణేశోత్తరతాపిన్యపనిషత్సు పఞ్చమోపనిషత్ ॥ ౫॥

ఓం || అథోవాచ భగవతీ గౌరీ హ వై రుద్రమేతస్య
 మన్తరాజస్యానుష్ఠానవిధిం మే బ్రూహీతి | స హోవాచ
 రుద్రో విధిం లభ్యాంశం గురుదేవతయోరాలభ్య మనసా
 పుష్పం నివేద్యోపక్రమ్య భూతోత్సారణమాసనబన్ధాద్యాత్మ-
 రక్షాసునియమభూతశుద్ధిప్రాణస్థాపనప్రణవావర్తన-
 మాతృపూజనాన్తర్మాతృకాన్తర్యాగాది సమ్పాద్యాత్మ
 కేచన సమన్త్రం మూలవైదికకల్పరుపక్రమం గ్రహణ-
 సమర్పణనివేదనాని బాహ్యేన్యథేతి మహార్థ్యం శక్ష్ణం
 త్రిపాద్యోర్గ్ధాదినా పూజితయోః స్థాప్య పాత్రాసాదనం
 దక్షిణోపక్రమేణ పాద్యార్హ్యాచమనమధుపర్కపున-
 రాచమననివేదనపాత్రాణి సంస్థాసు యథోపదిష్టం
 చతుర్థ్యోః పర్వణి సంస్థాసు యథావిధి స్థాప్య నివేదనే
 ప్రక్షాలనమేవ తతోఽర్వాక్ పఞ్చామృతపాత్రాణి రిక్తం
 చ మూలేనాలభ్య నివేదినార్ఘ్యోదకేనాత్మానం పాత్రాణి
 సమ్భారం చ ప్రోక్ష్య పాత్రాతిరిక్తాని మహార్ఘ్యోదకేన
 సర్వనివేదనం కరశుద్ధిం మూలాసునియమం యథోక్తర్షి-
 చ్ఛన్తోదైవతం స్మృత్వా వినియోగశ్చ నిత్యే పూజాఙ్గో
 జపో జపాఙ్గా పూజా జప ఇత్యఙ్గష్టవ్యాపకస్యాన్తా-
 ష్టాఙ్గదణ్డిముణ్డిన్యాసాది కృత్వా ముఖమవేక్ష్యా-
 త్మానం దేవరూపిణం సమ్భవ్య మూర్ధ్ని పుష్పం దత్త్వా
 పీఠం సమ్పూజ్యాసనం దత్త్వా ఋష్యాది కృత్వా ధ్యాత్వా
 హృదయామ్భాజే యోగినోఽత్ర జపన్తి | స్వాంతామ్భాజాద్దేవ-
 మావాహ్య ముద్రాం దర్శయిత్వా దేవస్య సకలికరణాఙ్గ-
 ష్టహృదయార్చిన్యా స్యాన్తే ముద్రాం నివేద్య పాత్రాణి చ
 మూలేన దత్త్వా రిక్తే పఞ్చామృతం సంయోజ్య తేన
 పఞ్చావారం సకృద్వాఽభిషిచ్య నిత్యేన సన్తర్ప్య
 కల్పన్తవనాదిపురుషసూక్తరుద్రాధ్యాయఘోషశాన్త్యాదినా
 మూలేన చాభిషిచ్య సర్వపూజాం నివేద్య దీపం త్రిర్భ్రామ్య
 సవ్యేనాప్లావ్య మహానైవేద్యపీఠావరణాన్యపసంహృత్య
 దర్శయేత్ | తామ్బూలాన్తే కిఞ్చిన్మూలమావర్త్య పునర్దూ-

పాదిత్రయభక్త్యాది నివేద్య ముద్రాః సర్వోపచారస్య
 దర్శయిత్వా నివేదనమిదమాసనం నమః పాద్యే ఏషోఽర్ఘ్యః
 స్వాహేతి దక్షిణకరేఽర్ఘ్యే ఇదం స్వధేతి పురస్త్రికే ముఖే నమ
 ఇతి స్నానేష్యేష గంధో నమోఽక్షతేషు ఓం పుష్పాణి నమః
 పుష్పేష్యేష ధూపో దీపో నమో ధూపదీపయోః సమర్పయామీతి
 వైవేద్యఫలతామ్బూలేషు నివేదయామి నమో హిరణ్యే ఏష
 పుష్పాంజ్జలిర్నమ ఇతి మాలాయామితి పరమం రహస్యమప్ర-
 కాశ్యం బీజం య ఏవం వేద స సర్వం వేద స సర్వం వేద |
 వర్ణార్థం లబ్ధాంశేన మన్తార్థేన చ పీఠావరణ-
 దేవతావధానేన వా జపతి స జపతి | ముఖ్యం లబ్ధాంశ-
 మాసనం మృదులం భుక్తరిక్తవాసఃకౌసుమ్యమాఞ్జోష్ఠ-
 రక్తకమ్బులచిత్రమృగవ్యాఘ్రాజినం వా యథోక్తముక్తాన్యతరై
 రాసనాన్తరయోజనాస్ఫటికకమలభద్రాక్షమణిముక్తా-
 ప్రవాలరుద్రాక్షకుశగ్రన్ధిషు వా జపతి స జపతి |
 కుశమయీ నిత్యాఞాలనం చన్దనాలేపో ధూపేనాభిమన్తయ
 పృథగభిమన్తణం సద్యోజాతైః పంచభిః ప్రాణ-
 స్థాపనజివనతర్పణగుప్తాని చ స్వమూలే గుహ్యం వామేన
 స్పృశేన్న దర్శయేత్ | ఏవం శ్రావణే పవిత్రేణ మధౌ
 దమనేన జపమాలయా మహానవమ్యాం తాపస్యాం చతుర్థ్యాం
 తిలలడ్డుకైః సప్తమ్యాం శీతలచన్దనేన శివరాత్ర్యాం
 బిల్వదలమాలయాఽన్యస్మిపర్వణి మహాత్యార్చయన్తి తేఽర్చయన్తి |
 మోదకపృథుకలాజనక్తురమ్భాఫలేక్షునారీకేలా-
 పూపానన్యాని చ యథోపదిష్టమాహుతిభిర్బుహోతి | జపశ్చ
 ప్రాక్ప్రవణే హోమోఽన్యథోపాస్యః | ఏవం యః కరోతి
 సోఽమృతత్వం విన్దతి స ప్రతిష్ఠాం ప్రాప్నోతి ముక్తిం విన్దతి
 భుక్తిం భునక్తి వాచం వదతి యశో లభతే | ఇదం రహస్యం
 యో జానాతి స జానాతి యోఽధీతే సోఽధీతే స ఆనన్దో భవతి స
 నిత్యో భవతి స విశుద్ధో భవతి స ముక్తో భవతి స ప్రకాశో
 భవతి స దయావాన్భవతి జ్ఞానవాన్భవత్యానన్దవాన్భవతి
 విజ్ఞానవాన్భవతి విజ్ఞానాన్దో భవతి సోఽమృతత్వం-
 భవత్యమృతత్వం భవతీతి |

ఓం స హ నావవత్పతి శాన్తిః ॥

ఇతి గణేశోత్తరతాపిన్యపనిషత్సు షష్ఠోపనిషత్ ॥ ౬ ॥

ఇత్యాథర్షణీయా గణేశతాపిన్యపనిషత్సమాప్తా ॥

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi

——
Ganeshatapini Upanishad Purva and Uttara parts
pdf was typeset on February 19, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

